

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/38970,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Stefan-Wyszynski-wobec-oporu-spoecznego-i-opoz.html>
28.02.2026, 21:56

Strona znajduje się w archiwum.

Ogólnopolska konferencja naukowa „Stefan Wyszyński wobec oporu społecznego i opozycji 1945–1981” – Warszawa, 3 kwietnia 2017

03.04.2017

W poniedziałek w Auli Muzycznej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego obradowała konferencja naukowa „Stefan Wyszyński wobec oporu społecznego i opozycji 1945–1981”. Otworzył ją ks. kard. Kazimierz Nycz, a jednym z uczestniczących w niej przedstawicieli IPN był prezes Instytutu dr Jarosław Szarek.

Kardynał Nycz prosił historyków, by księdza prymasa ukazywać nie tylko jako męża stanu i przez pryzmat jego relacji do państwa, ale by badać m.in. jego pracę duszpasterską i teologiczną, które dla duchownego były istotą posługi.

Gości witali także dyrektor Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego Marcin Adamczewski oraz rektor UKSW ks. prof. Stanisław Dziekoński. Prezes IPN dr Jarosław Szarek przypomniał, że na pogrzebie księdza prymasa widniała szarfa z napisem „Niekorowanemu królowi Polski”. Mówił o antykomunistycznej działalności kardynała Wyszyńskiego, która zaczęła się jeszcze w czasach II Rzeczypospolitej. Stwierdził także, że najważniejszym polem walki z totalitarną ideologią miało być wychowanie lepszego człowieka. – Zwycięstwo nad komunizmem miało się odbyć w duszy każdego Polaka – podkreślił. – Nie byłoby dnia 16 października 1978 roku – o czym mówił sam Jan Paweł II – bez lat 60. i bez tego, czym były obchody Millenium Chrztu Polski i Wielka Nowenna.

Prezes IPN wspomniał też, czym były dla Prymasa zrywy narodowe: – Stefan Wyszyński widział ruiny Warszawy, ale nigdy nie powiedział złego słowa na ofiarę nieujarzmionej stolicy. To była ofiara, która przyniosła zwycięstwo, bo do zwycięstwa zawsze się idzie przez Golgotę. Mówił również o polemice Kardynała Wyszyńskiego z „Tygodnikiem Powszechnym” na temat powstania styczniowego – prymas stawał w obronie walk o niepodległość.

Jarosław Szarek przytoczył słowa samego Prymasa: „Narodowi potrzeba wielkości. Nie myślcie, że Naród może wypełnić swoje zadanie tylko z pomocą ludzi bez wyrazu, którzy żyją byle jak, aby przeżyć, aby jakoś się odkuć, aby wykręcić się tanim kosztem: dzisiaj na uczelni profesorowi, a jutro – na urzędzie czy stanowisku – podjętym obowiązkom. Łatwizna życiowa jest największym wrogiem współczesnej Polski. Nie tylko niekompetencje, ale i nieuczciwość ludzi kompetentnych, wykształconych, znających swoje zadania, nawet dobrze uposażonych, może doprowadzić do straszliwej katastrofy naszej Ojczyzny”.

PROGRAM

09.30 – 09.45

Rozpoczęcie konferencji

Wystąpienia inauguracyjne:

- Rektor UKSW Jego Magnificencja ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński
- Dyrektor Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego Marcin Adamczewski
- Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek

09.45

I sesja: *Kardynał Wyszyński a opozycja polityczna*

Moderacja: dr Ewa K. Czackowska

09.45 – 10.05

prof. Jan Żaryn, Senat RP, UKSW

Stefan Wyszyński wobec opozycji politycznej i podziemia niepodległościowego w latach 1945-1956

● 10.05 – 10.25

dr Władysław Bułhak, IPN

Prymas Wyszyński wobec laickich nurtów opozycji antykomunistycznej w kraju i na emigracji w latach 1956-1980 w świetle dokumentów wywiadu PRL

● 10.25 – 10.45

dr Michał Białkowski, UMK

Relacje kardynała Stefana Wyszyńskiego ze środowiskami opozycji przedsierpniowej (KOR, ROPCiO, KSS KOR, RMP)

● 10.45 – 11.05

dr Rafał Łatka, IPN

Prymas Wyszyński wobec „Solidarności”

● 11.05 – 11.25 dyskusja

11.25 – 11.45 przerwa kawowa

Sesja II: *Przełomowe wydarzenia w historii PRL w refleksji prymasa Wyszyńskiego*

Moderacja: dr hab. Mirosław Szumiło

● 11.45 – 12.05

dr Bartłomiej Noszczak, IPN

125 polskich miesięcy. Obchody Milenium Chrztu Polski (1966/1967) jako najdłuższa w PRL zorganizowana forma kontestacji systemu komunistycznego

● 12.05 – 12.25

dr Ewa K. Czackowska, UKSW, Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego

Wydarzenia Marca '68 w protokołach Konferencji Episkopatu Polski

● 12.25 – 12.45

dr hab. Paweł Skibiński, UW

Prymas Wyszyński wobec Grudnia 1970

● 12.45 – 13.00 dyskusja

13.00 – 13.40 przerwa obiadowa

Sesja III: *Prymas Wyszyński wobec oporu społecznego*

Moderacja: dr Rafał Łatka

● 13.40 – 14.00

ks. dr hab. Dominik Zamiatała prof. UKSW

Prymas Wyszyński a opór społeczny polskiej wsi wobec komunizmu

● 14.00 – 14.20

dr hab. Agata Mirek prof. KUL

Prymas jako inspirator oporu społecznego zakonnic w Polsce

● 14.20 – 14.40

dr Grzegorz Łeszczyński, Muzeum JPPII i PW

Prymas Wyszyński a komuniści wobec problemu budownictwa sakralnego w PRL na przykładzie Zbroszy Dużej

● 14.40 – 15.00 dyskusja

15.00 – 15.20 przerwa kawowa

Sesja IV: *Opozycja i opór społeczny w nauczaniu prymasa Wyszyńskiego*

Moderacja: ks. prof. dr hab. Piotr Tomasik

● 15.20 – 15.40

ks. dr hab. Grzegorz Bachanek, UKSW

Pobożność maryjna a opór społeczny – refleksja na podstawie nauczania prymasa Stefana Wyszyńskiego

● 15.40 – 16.00

ks. prof. Józef Zabielski, UKSW

Religijno-moralne odrodzenie narodu polskiego jako ratowanie ojczyzny w posłudze pasterskiej kard. Stefana Wyszyńskiego

● 16.00 – 16.20

ks. prof. Józef Łupiński, UKSW

Stefan Wyszyński i harcerskie ideały

● 16.20 – 16.40

dr Łucja Marek, IPN

Prymas Stefan Wyszyński a koncesjonowana opozycja na podstawie „Dzienników” Janusza Zabłockiego

● 16.40 – 17.10 dyskusja, zamknięcie obrad

Ewentualne pytania prosimy kierować do współorganizatora konferencji ze strony IPN:

dr Rafał Łatka

rafal.latka@ipn.gov.pl

tel. 22 581-85-31

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Stefan Wyszyński wobec oporu społecznego i opozycji 1945–1981

3 kwietnia 2017 r. godz. 9:30

Aula Muzyczna

Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Dębarska 5, 01-815 Warszawa

Godz. 9.30 – 9.45

Rozpoczęcie konferencji

Wystąpienia:

- Rektor UKSW Jego Magnificencja ks. prof. dr hab. Stanisław Dziakoński
- Dyrektor Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego Marcin Adamczewski
- Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek

Godz. 9.45 – 11.25

I. Kardynał Wyszyński a opozycja polityczna

Moderacja: dr Ewa K. Czackowska, UKSW, Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego

Godz. 9.45 – 10.05

prof. Jan Żaryn, UKSW
Stefan Wyszyński wobec opozycji politycznej i podziemia niepodległościowego w latach 1945–1956

Godz. 10.05 – 10.25

dr Władysław Bułhak, IPN
Prymas Wyszyński wobec laickich nurtów opozycji antykomunistycznej w kraju i na emigracji w latach 1956–1980 w świetle dokumentów wywołanych PRL

Godz. 10.25 – 10.45

dr Michał Białkowski, UMK
Relacje kardynała Stefana Wyszyńskiego ze środowiskami opozycji przedsierniowej (KOR, ROPCIO, KSS KOR, RMP)

Godz. 10.45 – 11.05

dr Rafał Latka, IPN
Prymas Wyszyński wobec „Solidarności”

Godz. 11.05 – 11.25

Dyskusja

Godz. 11.25 – 11.45

Przerwa kawowa

Godz. 11.45 – 12.00

II. Przełomowe wydarzenia w historii PRL w refleksji prymasa Wyszyńskiego

Moderacja: dr hab. Mirosław Szumiło, dyrektor Biura Badań Historycznych IPN

Godz. 11.45 – 12.05

dr Bartłomiej Noszczak, IPN
125 polskich miesięcy. Obchody Milenium Chrztu Polski (1957–1966/1967) jako najdłuższa w PRL zorganizowana forma kontestacji systemu komunistycznego

Godz. 12.05 – 12.25

dr Ewa K. Czackowska, UKSW, Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego
Wydarzenia Marca '68 w protokołach Konferencji Episkopatu Polski

Godz. 12.25 – 12.45

dr hab. Paweł Skibiński, UW
Prymas Wyszyński wobec Grudnia 1970

Godz. 12.45 – 13.00

Dyskusja

Godz. 13.00 – 13.40

Przerwa obiadowa

Godz. 13.40 – 15.20

III. Prymas Wyszyński wobec oporu społecznego

Moderacja: dr Rafał Latka, IPN

Godz. 13.40 – 14.00

ks. dr hab. Dominik Zmiałta, prof. UKSW
Prymas Wyszyński a opór społeczny polskiej wsi wobec komunizmu

Godz. 14.00 – 14.20

dr hab. Agata Mirek, prof. KUJ
Prymas jako inspirator oporu społecznego zakonnic w Polsce

Godz. 14.20 – 14.40

dr Grzegorz Łeszczyszki, Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego
Prymas Wyszyński a komunizm wobec problemu budownictwa sakralnego w PRL na przykładzie Zbraszy Dużej

Godz. 14.40 – 15.00

Dyskusja

Godz. 15.00 – 15.20

Przerwa kawowa

Godz. 15.20 – 17.30

IV. Opozycja i opór społeczny w nauczaniu prymasa Wyszyńskiego

Moderacja: ks. prof. dr hab. Piotr Tomasiak, dziekan Wydziału Teologicznego UKSW

Godz. 15.20 – 15.40

ks. dr hab. Grzegorz Bachanek, UKSW
Pobożność maryjna a opór społeczny – refleksja na podstawie nauczania prymasa Stefana Wyszyńskiego

Godz. 15.40 – 16.00

ks. prof. Józef Zabielski, UKSW
Religijno-moralne odrodzenie narodu polskiego jako ratowanie ojczyzny w posłudze pasterskiej kard. Stefana Wyszyńskiego

Godz. 16.00 – 16.20

ks. prof. Józef Łupinski, UKSW
Stefan Wyszyński i harscerskie ideały

Godz. 16.20 – 16.40

dr Łucja Marek, IPN
Prymas Stefan Wyszyński a koncesjonowana opozycja na podstawie „Dzienników” Janusza Zabłockiego

Godz. 16.40 – 17.30

Dyskusja, zamknięcie obrad

Organizatorzy

MUZEUM
JANA PAWŁA II
I PRYMASA WYSZYŃSKIEGO

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Partnerzy medialni

HISTORIA

RZECZPOSPOLITA

reopag21.pl